

Tilburg University

Onze handelspolitiek

Kaag, H.A.

Published in:
Maandschrift Economie

Publication date:
1936

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Kaag, H. A. (1936). Onze handelspolitiek: Plate's veranderde handelspolitieke inzichten. *Maandschrift Economie*, 1(12), 608-612.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Onze Handelspolitiek

Plate's veranderde handelspolitieke inzichten
door
Prof. H. A. KAAG

Met voldoening maakten wij in een vorig artikel¹⁾ reeds gewag van de in ons land baan brekende veranderde handelspolitieke inzichten. Deze openen niet alleen de mogelijkheid van een grootere eenheid in betrekking tot de te nemen handelspolitieke maatregelen, doch maken ook weer met vrucht discussie mogelijk over vraagstukken, welke tot voor kort in dogmatische oplossingen als het ware waren verward.

Zoo brengt Plate's artikel weer de vraag naar voren in hoeverre het mogelijk en wenschelijk is, door handelspolitieke maatregelen de noodige aanpassing te bewerken in het eigen land op de door invoerbependingen elders geschapen nieuwe verhoudingen.

„Als onze uitvoer beperkt wordt”, zoo schrijft Plate, „en dientengevolge minder uit het buitenland zou kunnen worden betrokken, zal men er zich rekenschap van moeten geven, voor welke goederen deze invoerbepending het „best en met de minste schade kan worden toegepast.”

De vraag, die hier in eerste instantie wordt opgeworpen of vrijhandel ook dan gewenscht is, indien door andere landen invoerbependingen worden toegepast, die vraag is, met name door Adam Smith bevestigend beantwoord.

Het feit, dat het buitenland de invoer beperkte en daardoor niet alleen anderen, maar ook zichzelf schade toebrengt, was naar de meening van Smith nog geen reden, daarop met invoerrechten te antwoorden. Immers daardoor zou men de schade aan zichzelf en anderen slechts verhoogen. De heffing van invoerrechten als compensatie tegen heffing van invoerrechten elders, is door Smith en de meeste zijner navolgers dan ook met beslistheid ver-

1) Zie aflevering 8, Mei 1936, pag. 389.

worpen. Alleen dan acht Smith het heffen van invoerrechten gewenscht, als daarvan redelijkerwijze kan worden verwacht, dat elders die maatregelen zullen worden opgeheven.

„There may be good policy in retaliations of this kind, when there is a probability that they will procure the repeal of the high duties or prohibitions complained of. The recovery of a great foreign market will generally more than compensate the transitory inconveniency of paying dearer during a short time for some sorts of goods. To judge whether such retaliations are likely to produce such an effect does not, perhaps, belong so much to the science of a legislator, whose deliberations ought to be governed by general principles which are always the same, as to the skill of that insidious and cratty animal, vulgarly called a statesman or politician, whose councils are directed by the momentary fluctuations of affairs. When there is no probability that any such repeal can be procured, it seems a bad method of compensating the injury done to certain classes of our people to do another injury ourselves, not only to those classes, but to almost all the other classes of them.”

Adam Smith zou dus een standpunt als neergelegd in de Statuten der Vereeniging voor Actieve Handelspolitiek, hebben kunnen aanvaarden, tegen Plate's opvatting zou hij zich echter zeker hebben verzet.

Ook door de meeste navolgers van Smith is de eenzijdige vrijhandel steeds verdedigd en voor enkele jaren heeft Haberler in een studie getiteld „Theorie der Komparativen Kosten und ihre Auswertung für die Begründung des Freihandels”¹⁾ die opvatting nog nader trachten te funderen. Haberler kwam daarbij tot de conclusie, dat tengevolge van de invoerbepierking in het buitenland, de binnenlandsche industrie zich zou moeten omstellen, maar dat die omstelling automatisch zou plaats vinden en wel bij handhaving van de vrijhandel op dusdanige wijze, dat nu inplaats van de geweerde producten, die artikelen zouden worden geproduceerd, waarvoor men relatief nog het meest geschikt zou zijn.

1) Weltwirtschaftl. Archiv, October 1930.

Ook indien men de grondslag van Haberler's betoog aanvaardt, doen zich twee vragen voor.

In de eerste plaats zijn onder de huidige omstandigheden wel de voorwaarden vervuld, welke voor een dergelijke automatische omstelling noodzakelijk zijn en in de tweede plaats is deze wijze van omstelling wel de meest gewenschte methode.

Merkwaardig is, dat Dr. Alexander Mahr in een artikel, getiteld: „Ein vernachlässigtes Grundproblem des Aussenhandelstheorie“¹⁾ die zich in het algemeen geheel bij Haberler aansluit, tot de conclusie komt, dat door middel van een rechtstreeksche invoerbepierking een meer soepele methode van aanpassing en omstelling kan worden gevonden.

Haberler had het probleem als volgt gesteld: „Indien land B. een prohibitief invoerrecht op een product van land A. heeft, volgt daaruit, dat dit product niet langer deel uit zal maken van hun wederzijdsche internationale handel.

Op dit punt komt echter het mechanisme van de betalingsbalans in werking. Goud vloeit weg uit A., loonen dalen en daarmee de productiekosten en het uiteindelijk effect is, dat A. in staat zal worden gesteld, goederen te produceeren en mogelijk zelfs te exporteeren, van een klasse, welke zij tevoren importeerde.

Mahr meent nu, dat A. even gemakkelijk tot deze nieuwe productie zou kunnen overgaan en dan zonder offering van goud, verminderd loon-niveau, tijdelijke grootere werkloosheid, etc. onder dekking van een prohibitief recht.

Zulk een gang van zaken is naar zijn meening, in het bijzonder wanneer het gaat om een beschermend recht ten behoeve van een jonge industrie, verre te prefereeren boven eenzijdige vrijhandel. Wij achten dit standpunt inderdaad juist. Indien hetzelfde doel kan worden bereikt, zonder deflationistische verstoring, welke in de gedachtengang van Haberler wordt verondersteld, is daaraan zeker de voorkeur te geven.

1) Weltwirtschaftl. Archiv, Maart 1936. 43e Band, Heft 2.

Afgezien van dit alles is echter twijfel gerechtvaardigd omtrent de vraag of onder de huidige omstandigheden wel de voorwaarden vervuld zijn, welke bij de beredeneering van een dergelijke automatische omstelling worden verondersteld. Indien wij het goed bezien, is het juist deze twijfel, welke Plate in de eerste plaats tot zijn veranderd handelspolitiek standpunt heeft gebracht. Bedoelde automatiek veronderstelt, dat als gevolg van de verminderde uitvoer goudafvloeiing zal plaats vinden, dat die goudafvloeiing zal leiden tot crediet-contractie en dat die crediet-contractie zal leiden tot een verlaging van prijzen en kosten, waaronder met name de loonen, over de geheele linie.

Deze veronderstellingen nu, zijn niet in overeenstemming met de feiten, zooals die zich gedurende de laatste jaren aan ons voordoen. In de eerste plaats wordt de goudbeweging door tal van andere factoren beïnvloed als de handelsbeweging, met name ook door kapitaalsbewegingen, etc.

In de tweede plaats reageeren de Centrale Banken niet steeds op een goudafvloeiing met een crediet-contractie.

In de derde plaats — en dit is wel het belangrijkste — leidt een dusdanige crediet-contractie als gevolg van het bestaan van tal van gebonden prijzen, loonen en andere kosten-factoren niet tot een gelijkmatige prijs- en kostendaling over de geheele linie. Veeleer heeft onder de huidige omstandigheden een dergelijke crediet-contractie tot gevolg een vermindering van de quantitatieve omzetten bij ongeveer gelijk prijsniveau. De prijs- en kostenaanpassing blijft dan dus achterwege. De beschikbare hoeveelheid productie-factoren wordt dan niet omgesteld in een andere richting, maar ten deele braak gelegd. Met andere woorden, het mechanisme van de prijsvorming werkt niet, zooals de Klassieken en met hen nog Haberler veronderstellen.

Waar de methode, om door eenzijdige vrijhandel tot een omstelling der productie aan veranderde exportverhoudingen te komen, onder de huidige omstandigheden niet alleen groote bezwaren met zich meebrengt, doch voor een groot

deel ook oneffectief is, is men dus wel aangewezen op een bevordering van een zoodanige omstelling door handelspolitieke maatregelen. Daarbij zal dan nader moeten worden onderzocht van welke goederen de invoer in de eerste plaats moet worden beperkt en de binnenlandsche productie gestimuleerd, terwijl daarnaast ook het vraagstuk van de wijze van een dusdanige beperking, met name of wel door tarieven of wel door contingenteringen aan de orde wordt gesteld. Daarover in een volgend artikel.